ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

Факультет географії, історії та туризму
Кафедра історії, теорії держави і права та філософії

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова Приймальної комісії Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука
_____ Віталій ДЕМ'ЯНЧУК
від 27 травня 2026 року

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра

(для вступу на основі ступеня бакалавра, магістра,
здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки)

Галузь знань: **J «Транспорт та послуги»**

Спеціальність: **J3 «Туризм і рекреація»**

Рівне - 2026

Програма обговорена та узгоджена на засіданні кафедри географії і туризму
Протокол № 10 від "02" 06 2026 року

Завідувач кафедри Андрій ЛЕВДЕР

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (Протокол № 4 від 27 травня 2026 року).

Відповідальний секретар Сергій БЛИЗНЮК

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного фахового випробування на спеціальність J3 «Туризм і рекреація» в галузі знань J «Транспорт та послуги» для здобуття ступеня вищої освіти магістр на основі НРК6 та НРК7 містить основні й найважливіші теми з професійно-орієнтованих дисциплін, з урахуванням фахових компетентностей та програмних результатів навчання зі спеціальності J3 «Туризм і рекреація», які формуються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти та за спорідненими спеціальностями.

Мета вступного фахового іспиту полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань та практичних навичок вступника, визначення рівня готовності до навчання для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти із предметної спеціальності J3 «Туризм і рекреація» освітньо-професійної програми «Туризм».

Програму вступного фахового іспиту складено на основі наступних нормативно-правових документів:

1. Освітньо-професійна програма «Туризм» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю J3 «Туризм і рекреація».
2. Положення про приймальну комісію Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Затверджено та введено в дію наказом ректора.

Результати фахового іспиту використовуватимуться під час формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу.

Програма вступного фахового випробування охоплює теми з організації туристичного обслуговування, основ управління операційними системами і процесами у сфері туризму, аспектів правового регулювання туризму.

Фаховий іспит проводиться у формі письмових або онлайн тестів із використанням платформи дистанційного навчання MOODLE.

2.ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННН

2.1. Організація туристичного обслуговування

Значення, функції, умови та чинники розвитку туризму. Види туризму. Класи туристичного обслуговування. Види турів, їх характеристика. Міжнародні, регіональні та національні показники розвитку сфери туризму. Історичні передумови виникнення та розвитку туристичної системи України. Міжнародні організації у сфері туризму. Роль Всесвітньої туристичної організації у формуванні міжнародної туристичної політики. Туристична політика України на сучасному етапі. Механізми державного регулювання туризму. Органи державної виконавчої влади в сфері туризму: структура, завдання, функції. Порядок ліцензування туроператорської діяльності та сертифікації туристичних послуг.

Рекреація та рекреаційна діяльність як сфера наукового пізнання. Рекреаційні потреби і попит та ресурсний потенціал як основа формування рекреаційних комплексів. Формування та структура рекреаційної індустрії. Рекреаційне районування світу й України. Європа – провідний рекреаційний регіон світу. Середземноморський рекреаційний комплекс – найбільш розвинений курортний комплекс світу. Розвиток рекреаційних комплексів Американського континенту. Рекреаційні комплекси країн Африки. Специфіка формування і розвитку рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії. Рекреаційні комплекси Австралії та Океанії. Розвиток рекреаційних комплексів країн СНД. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України. Рекреаційне природокористування й охорона природи у рекреаційних комплексах.

Біосоціальні рекреаційно-туристські ресурси України. Загальна характеристика торгівельно-побутових рекреаційних послуг. Рекреаційна послуга як найбільша складова сфери послуг. Види рекреаційних послуг. Розвиток інформаційних технологій у сфері рекреаційних послуг, Спелеологічні рекреаційно-туристські ресурси України та їх характеристика.

Сутність та класифікація рекреаційно-туристичних ресурсів. Характеристика водних рекреаційно-туристських ресурсів України. Охарактеризуйте бальнеологічні ресурси України. Оцінка культурно-історичних рекреаційно-туристських ресурсів України. Особливості використання рельєфу у туризмі. Охарактеризуйте бальнеологічні ресурси України.

Організація туристичних подорожей турорганізаторами. Умови створення та функціонування туристичного підприємства. Технологія створення туристичного продукту та формування його асортименту. Принципи формування програм перебування туристів. Загальні принципи організації транспортного обслуговування туристів. Туристичні перевезення на авіатранспорті. Перевезення залізничним транспортом. Морські та річкові перевезення і круїзи. Автотранспортне обслуговування туристів та організація перевезень автотранспортом. Види туристиних формальностей та умови їх виконання. Паспортно-візові формальності. Митні, валютні та медико-санітарні туристичні формальності. Страхування в туризмі. Туристичні документи та правила їх оформлення. Бронювання туристичного обслуговування. Організація туристичного обслуговування, його

контроль, облік та розрахунки. Претензійна робота в туризмі. Безпека туристичних подорожей. Моделі державного регулювання туризму.

Туроперейтинг: туроператорська діяльність та агентський бізнес у туризмі. Організація роботи туроперейтингової компанії. Інноваційні технології сучасного туроперейтингу. Рецептивний туроперейтинг. Ініціативний туроперейтинг. Консолідований туроперейтинг. Організація та котроль якості туристичного облуговування туроператором.

Організація екскурсійного обслуговування: сутність та види екскурсій. Методика підготування та техніка проведення екскурсії. Технологічна карта як основа планування екскурсії. Правила розроблення та наповнення «портфеля екскурсовода». Професійна майстерність екскурсовода. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування. Організація екскурсійного обслуговування. Управління екскурсійною справою.

Організація курортного обслуговування: види курортних послуг. Ознаки та критерії класифікації курортів. Основні розділи науки «курортології»: медична кліматотерапія, бальнеологія, бальнеотерапія, бальнеотехніка, грязелікування. Курортні ресурси України. Кліматичні особливості природних зон України, їх характеристика та біологічна дія. Основні режими і методи лікування на курорті. Сучасні тенденції та досвід розвитку Spa-індустрії. Інтеграція Spa в індустрію гостинності. Бра-харчування: новітні технології виробництва та обслуговування. Світові досягнення та інноваційні технології в сучасній Spa-індустрії. Проектування і технічне забезпечення об'єктів Spa-індустрії. Wellness-послуги в санаторно-курортних комплексах.

Організація готельного господарства: нормативно-правове регулювання. Характеристика основних типів засобів розміщення. Класифікація підприємств готельного господарства. Функціональна організація приміщень підприємств готельного господарства. Організація приміщень житлової групи. Організація нежитлових груп приміщень підприємства готельного господарства. Архітектура та інтер'єр у готельному господарстві. Технологія прийому та розміщення туристів у засобах розміщення. Організація роботи служби прийому і розміщення та обслуговування. Організація обслуговування на житлових поверхах. Організація надання додаткових послуг в підприємстві готельного господарства. Організація інформаційного обслуговування в підприємстві готельного господарства. Культура обслуговування в готельному господарстві. Організація продовольчого і матеріально-технічного постачання в готельному господарстві. Організація складського і тарного господарства. Організація роботи обслуговуючих підрозділів. Організація санітарно-технічного і інженерно-технічного обслуговування в готельному господарстві. Особливості організації праці в підприємстві готельного господарства. Раціональна організація праці робітників підприємства готельного господарства. Нормування праці в підприємствах готельного господарства.

Організація роботи закладів ресторанного господарства. Формування інфраструктури закладів ресторанного господарства: організація постачання; організація роботи складського, тарного та транспортного господарств. Основи організації виробництва продукції у закладах ресторанного господарства. Основи технологічного процесу обслуговування споживачів у закладах ресторанного

господарства. Характеристика матеріально-технічної бази для організації обслуговування споживачів у закладах ресторанного господарства. Організація та моделювання процесу повсякденного обслуговування певного контингенту та різних контингентів споживачів у закладах ресторанного господарства. Спеціальні форми обслуговування, які використовуються в закладах ресторанного господарства.

Організація анімаційних послуг у туризмі. Організація анімаційних послуг у готелях і туристичних комплексах. Організація ігрової та спортивної анімації. Музична та танцювальна анімація. Специфіка вербальної анімації. Організація анімаційних шоу. Свято як основа комплексної анімації. Карнавальна анімація.

2.2. Основи управління операційними системами і процесами у сфері туризму

Сутність, роль та методологічні засади менеджменту. Закони, закономірності та принципи менеджменту. Історія розвитку науки менеджменту. Організація як об'єкт управління. Функції та технологія менеджменту. Методи менеджменту. Управлінські рішення. Інформація і комунікації в менеджменті. Керівництво та лідерство. Організаційна структура управління підприємством. Ефективність менеджменту.

Основні категорії та поняття менеджменту підприємства. Туристичне підприємство (організація) як соціотехнічна система. Модель «чорної скриньки». Внутрішнє та зовнішнє середовище туристичного підприємства.

Сучасні проблеми науки і практики менеджменту туристичних підприємств і організацій. Типологічний аналіз менеджменту туристичного підприємства. Проблеми та особливості управління туристичними підприємствами й організаціями. Система управління туристичною індустрією. Багаторівнева структура управління туристичною діяльністю. Ієрархічна структура суб'єктів менеджменту у сфері туризму.

Правовий аспект менеджменту туристичних підприємств і організацій. Суб'єкти підприємницької діяльності та туристичні підприємства й організації у сфері туризму, їх правовий статус та умови діяльності. Туристичне підприємство і туристична організація як суб'єкти права. Підприємство як виробничо-господарська одиниця та об'єкт права. Туристичний офіс.

Форми управління господарською діяльністю туристичними підприємствами. Малий бізнес. Франчайзинг. Контрактне управління. Операційні ланцюги та мережі у сфері туризму. Функціональна структура сучасних готельних комплексів. Управління персоналом у туристичних підприємствах і організаціях. Організація праці та проектування роботи в туристичних підприємствах і організаціях. Проектування та вдосконалення організаційної структури управління туристичних підприємств і організацій. Процес та механізм управління в туристичних підприємствах і організаціях. Самоменеджмент. Офісний менеджмент у туристичних підприємствах і організаціях

Сутність, роль та методологічні засади комунікативного менеджменту. Психодіагностика в туризмі. Вербальне спілкування в комунікативній практиці фахівців з туризму. Невербальне спілкування в комунікативній практиці фахівців з

туризму. Міжкультурна комунікація в індустрії туризму. Технології комунікативного менеджменту. Комунікативна культура та професійний етикет фахівців з туризму.

Концепції маркетингу в туризмі. Критерії та ознаки сегментації туристичного ринку. Технологія маркетингових досліджень у туризмі. Маркетингові дослідження в туристичних підприємствах і організаціях. Маркетингова продуктова політика. Маркетингова цінова політика. Маркетингова політика збуту туристичного продукту. Політика маркетингових комунікацій туристичних підприємств і організації.

Роль і місце туризму в економіці та системі ринкового господарства країни. Обсяги реалізації туристичного (готельного) продукту на підприємствах та показники, що його характеризують. Структура туристичного (готельного) продукту. Експлуатаційна діяльність підприємств готельного господарства. Матеріальні ресурси туристичних підприємств. Трудові ресурси підприємств туристичної сфери. Форми і системи оплати праці, що застосовуються на туристичних підприємствах. Фінансові ресурси туристичних підприємств. Доходи підприємств туристичної сфери, характеристика їх видів та джерел формування. Поточні витрати та собівартість послуг на туристичних підприємствах. Прибуток підприємств туристичної сфери, види та джерела його формування. Показники рентабельності туристичних підприємств. Формування податкової політики туристичних підприємств. Ціна туристичного продукту та ціноутворення на окремі види туристичних послуг. Інвестиційна діяльність та бізнес-планування на підприємствах туристичної сфери. Ризики у підприємницькій діяльності туристичних підприємств. Шляхи запобігання банкрутству туристичних підприємств.

Характеристика об'єкта обліку та склад інформації, необхідної для управління господарською діяльністю і складання звітності в туризмі. Облік витрат на виробництво туристичного продукту. Облік витрат за статтями калькуляції в туризмі. Облік витрат операційної діяльності, що не включаються в собівартість туристичних послуг. Склад та облік адміністративних витрат. Склад та облік витрат на збут. Склад та облік витрат іншої операційної діяльності. Документальне оформлення та облік реалізації турпродукту. Особливості обліку операцій в'їзного туризму. Облік розрахунків за претензіями туристів, анульованими замовленнями та поверненими путівками туристами. Облік формування та використання фінансових результатів у туризмі.

2.3. Правове регулювання туризму

Теорія держави і права. Конституційне право України. Судові та правоохоронні органи України. Адміністративне право України. Кримінальне право України. Фінансове право України. Цивільне право України. Житлове право України. Сімейне право України. Господарське право України. Трудове право та право соціального захисту України. Екологічне та земельне право України.

Законодавчі засади регулювання туристичної діяльності. Суб'єкти туристичних правовідносин. Організаційно-правові засади туристичної діяльності. Договірні

відносини в сфері туризму. Туристичні формальності та безпека туризму. Правове регулювання порядку виїзду з України і в'їзду в Україну з метою туризму. Правове забезпечення страхування в туристичній діяльності. Особливості правового регулювання окремих видів туризму. Правове регулювання оподаткування суб'єктів туристичної діяльності. Правові засади здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної діяльності. Юридична відповідальність за порушення у сфері туристичної діяльності. Правові аспекти міжнародного співробітництва України у сфері туризму.

3. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

4. СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок вступника за результатами відповіді на питання та виконання завдань екзаменаційного білета визначаються у загальному вигляді Університетом та конкретизовано кафедрою географії і туризму.

Відповідь на вступному екзамені оцінюється за 200-ною шкалою.

Вступник має право брати участь у конкурсі якщо набирає від 100 до 200 балів і втрачає його, якщо набирає менше ніж 100 балів.

База тестів вступного фахового випробування спеціальності: J3 «Туризм і рекреація» для здобуття ступеня вищої освіти «магістр» складає структуру з таких освітніх компонентів:

	Назва	Кількість питань
1	Організація туристичного обслуговування	16
2	Основи управління операційними системами і процесами у сфері туризму	10
3	Правове регулювання туризму	8
Всього:		34

5. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. 395 с.
2. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. К.: Ін-т туризму, 1998. 130 с.
3. Бейдик О.О. Тлумачний словник термінів з рекреаційної географії (географії туризму). К., 1993.
4. Блій Г. Географія: світи, регіони, концепти / Г. де Блій, П. Муллер, О. Шаблій. Київ: Либідь, 2004. 740 с.
5. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: посіб. / Вайдахер Ф. ; [перекл. з нім. В. Лозинський, О. Лянг, Х. Назаркевич]. Львів.: «Літопис», 2005. 632 с
6. Вацеба В.Я. Туристичне країнознавство: конспект лекцій. Чернівці: Рута, 2003. 32 с.
7. Ведмідь Н.І. Організація дозвілля туристів: навч. посіб. К.: КНТЕУ, 2008. 85 с.
8. Голіков А.П., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної і соціальної географії: Підручник. К. : Либідь, 1997. 320 с.
9. Економічна і соціальна географія світу: Навч. посібник / За ред. Кузика С.П. Львів: Світ, 2002. 672 с.
10. Іванунік В.О. Концепції оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів : навч. посібник Чернівці : Чернівецький національний університет, 2011. 84 с.
11. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Зелена Буковина, 2003. 324 с.
12. Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник. К.: Київський університет, 2008. 335 с.
13. Любіцева О.О., Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. Навч. посібник. К.: Альтерпрес, 2007. 369 с.
14. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручн. К.: Знання, 2008. 661 с.
15. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.
16. Масляк П.О. Рекреаційна геогафія: навч. посіб. П.О. Масляк. К.: Знання, 2008. 343 с.
17. Михайліченко Г.І. Організація туристичних подорожей. К.: КНТЕУ, 2012. 360 с.
18. Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теоретичні основи туризмології: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ніка-Центр, 2005. 316 с.
19. Павловська Т.С., Яроменко О.В., Ільїна О.В. Організація рекреаційних послуг. Навчальний посібник. Луцьк: «Терен». 2017. 196 с.
20. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство: Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2003. 352 с.

21. Поколодна М.М. Конспект лекцій з дисципліни «Рекреаційні комплекси світу (в тому числі турресурси України)» (для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа») / М.М. Поколодна, І.Л. Полчанінова. Х.: ХНАМГ, 2012. 174 с.
22. Рутинський М.Й. Географія туризму в Україні: навчально-методичний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: ЦНЛ, 2004. 160 с.
23. Смаль І.В. Основи географії рекреації і туризму: навч. посібн. Ніжин: Вид. НДПУ ім. Миколи Гоголя, 2004. 264 с.
24. Стафійчук В.І. Рекреалогія. Навч. посібник. К. : Альтерпрес, 2006. 264 с.
25. Ткаченко Т.І. Економіка готельного господарства і туризму: навч. посіб. / Т.І. Ткаченко, С.П. Гаврилюк. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005.
26. Туристичне краєзнавство: Навч. посібник, Ч.1.– К.: Альтерпрес, 2003.–104 с. Туристські послуги в Україні: [зб. нормат. актів]. К.: Юрінком Інтер, 2008. 320 с.
27. Туристичні ресурси України / Під. ред. О.І. Лугова. К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1996. 352 с.
28. Управління якістю послуг готелів: теорія і практика: монографія / Т.І. Ткаченко, С.В. Мельниченко, М.В. Босовська, О.В. Полтавська. К.: КНТЕУ, 2012. 789 с.
29. Федорченко В.К., Костюкова О.М., Дворова Т.А., Олексійко М.М. Історія екскурсійної діяльності в Україні: Навч. посібник. К., Кондор. 2004. 166 с.
30. Федорченко В.К., Мініч І.М. Туристський словник-довідник: Навч. посібник. К.: Дніпро, 2000. 160 с.
31. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
32. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії. Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. 3-тє вид., доп. і перероб. К.: Атіка, 2009. 392 с.
33. Шульгіна Л.М. Маркетинг підприємств туристичного бізнесу: монографія. К.: КНТЕУ, 2005. 596 с.
34. Яроменко О.В. Географія світового господарства. Навч. посібник. Рівне, 2010. 132 с.